

Harmaan talouden selvitysyksikkö
Verohallinto
PL 325
00052 VERO

LAUSUNTO

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta

7.11.2017

Asia

Maa- ja metsätalousvaliokunta on valiokuntalausumassaan MmVL 23/2017 vp – HE100/2017 vp Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle tehnyt ehdotuksen, jonka mukaan asiakkaalle tulisi sallia mahdollisuus tuoda omat alkoholijuomat ravitsemisliikkeeseen, jolla ei ole anniskelulupaa, jos siellä järjestetään suljettu yksityistilaisuus.

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta käsittelee HE 100/2017 alkoholilaksi ja sen perusteella esitettäviä lainmuutoksia mm. sallitaanko alkoholin nauttiminen ravitsemisliikkeessä muutoin, kuin anniskeluluvalla.

Harmaan talouden selvitysyksikkö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Selvitysyksikkö katsoo, että maa- ja metsätalousvaliokunnan ehdotus alkoholi-juomien nauttimisen sallimisesta sellaisen yrityksen tiloissa, jolla ei ole anniskelu-oikeutta ja joka myy ruokaa tai virvokkeita korvausta vastaan, voi vaarantaa yritysten tasapuolisen kohtelun ja terveen kilpailun edellytykset. Ehdotus loisi toteutuessaan myös mahdollisuuden harmaalle taloudelle, mahdollistaen matkustajatuontina maahan tuotujen valmisteverottomien alkoholi-juomien päättymisen kaupalliseen tarkoitukseen.

Selvitysyksikkö ehdottaa, että hallituksen esityksen nauttimiskieltoja koskeva säännös (HE 100/2017 85 §) selkeytettäisiin lakiin siten, että ei ole tulkinnanvaraista missä tilanteissa alkoholi-juomien nauttiminen on sallittua ilman anniskelulupaa ja missä tilanteessa taas anniskelulupa vaaditaan. Säännös on merkittävä viiranomaistoiminnan, elinkeinon harjoittamisen sekä kansalaistenkin näkökulmasta. Selvitysyksikkö ehdottaakin, että nauttimiskieltoa koskeva säännös tulisi olla uudessa laissa nykyisen lain mukaisena (alkoholilaki 58 §) ja sen laajuisena, ellei ehdotettua 85 §:ää pystytä täsmentämään.

Perustelut

Selvitysyksikön näkemyksen mukaan esitys asiakkaan mahdollisuudesta nauttia omia alkoholi-juomien tilassa, jossa korvausta vastaan on ruokaa tai virvokkeita tarjolla, vaikeuttaisi anniskeluelinkeinon valvontaa ja saattaa vaarantaa vastuullisen yrittämisen ja yritysten yhdenvertaisen kohtelun. Luvanvaraisen elinkeinon toimilupamenettely ei selvitysyksikön näkemyksen mukaan saa muodostua taa-kaksi tai rasitukseksi kilpailutilanteessa. Tällaiset anniskelutilat olisivat käytännössä myös vähäisemmällä valvonnalla. Ilman anniskelulupa toimivia yrityksiä valvoisi

vain poliisi. Alkoholiviranomaisella (aluehallintovirastot) ei ole toimivaltaa anniskeluluvattomien yritysten valvomisessa.

Selvitysyksikkö pitää mahdollisena, että maa- ja metsätalousvaliokunnan tekemä esitys voisi mahdollistaa matkustajatuontina maahan tuotujen valmisteverottomien alkoholijuomien käytön anniskelu- ja ravitsemistoiminnassa. Tällöin anniskelutoimintaan hankittujen alkoholijuomien alkuperää, laatua ja muita seikkoja ei ole valvontatoimenpitein mahdollista etu- tai jälkikäteen varmistaa. Esitys voi mahdollistaa tosiasiallisen anniskelutoiminnan harjoittamisen ilman anniskelulupaa ja sen mukanaan tuomia vastuuta ja velvoitteita.

Alkoholihallinto on luonut anniskelutoimintaan järjestelmän, jossa anniskeluluvan haltijan kaikki alkoholihankinnat rekisteröityvät tukkumyyjien ja panimoiden myyntirekisteriin. Järjestelmä takaa tehokkaan lupavalvonnan ja harmaan talouden torjunnan onnistumisen vertailutietojen perusteella tapahtuvassa anniskelulupavalvonnessa ja muussakin valvonnessa, kuten esimerkiksi verovalvonnessa. Toteutuessaan maa- ja metsätalousvaliokunnan ehdotus voisi heikentää toimialan valvontaa, koska vertailutietoja ei olisi jatkossa kattavasti saatavissa.

Helsingissä 7.11.2017

Janne Marttinen
johtaja
Harmaan talouden selvitysyksikkö
Verohallinto

Olavi Kärkkäinen
ylitarkastaja
Harmaan talouden selvitysyksikkö
Verohallinto

Alkoholilaki HE 100/2017.

Linkki: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lausunto/Sivut/MmVL_23+2017.aspx